

RABASSADAS, Ramon. *Els termiters*. Girona: CCG, 2004. 272 p.

SALA, Maria. *La cuenca de la Torredra*. Barcelona: Milenio, 2004. 157 p.

SAPENA I AZNAR, Carles. *Els ermitans*. Girona: Diputació, 2004. 96 p.

SERRADELL, Àngel. *Memòries de l'uita*. Girona: CCG, 2004. 210 p.

SIBILS, Àlex [et al.]. *Joan M. de Ribot i de Batlle*. Girona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2004. 109 p.

SOLANA SOLANA, Miquel. *La gent de Palafrugell: població i migració del segle XV al segle XX*. Girona: Ajuntament/Diputació, 2004. 124 p.

TARRÉS, Josep. *El poema de Pasqua*. Girona: Diputació, 2004. 103 p.

TERMES, Josep; COLOMINES, Agustí. *Patriotes i resistents*. Barcelona: Base, 2004. 378 p.

TREMOLEDA, Joaquim; MINOBIS, Pep; MINOBIS, Bertó. *La Garrotxa d'Empordà: Lladó-Cabanelles*. Girona: Diputació, 2004. 153 p.

VEHI, Montserrat [et al.]. *Itinerari geològic per Caldes de Malavella*. Girona: Universitat de Girona, 2004. 34 p.

VIADER I GUSTÀ, Fernando. *127 genealogies de Fernando Viader. La memòria familiar dels propietaris gironins*. Girona: CCG, 2004. 286 p.

VILADIU, Pau; SALA, David. *Miàniagues*. Girona: Diputació / Caixa de Girona, 2004. 96 p.

VINYAS I COMAS, Joan. *Memòries d'un gironí. Una visió de la premsa de Girona*. Girona: Col·legi de Periodistes de Catalunya / Diputació, 2004. 2n vol. de la col·lecció Papers de Comunicació. 207 p.

VIOLANT, Ramona. *El món màgic de les fades*. Sant Vicenç de Castellet: El Farell, 2004. 123 p.

ressa als descendents de les famílies que hi apareixen i als genealogistes en general, però també i sobretot als historiadors del món rural gironí i català, per als quals de ben segur que s'acabarà convertint en una obra de consulta i referència obligades. Ara només cal que la tenacitat i la il·lusió que han permès fer realitat aquest primer lliurament tinguin continuïtat i que, algun dia no massa llunyà, podem disposar de l'edició de la resta de genealogies elaborades per Fernando Viader.

Josep Colls i Comas

Reivindicació d'un intel·lectual catòlic

CARRERES I PÉRA, Joan.

Josep Maria Capdevila. Ideari i poètica.

Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003. 552 pàgines.

Joan Carreres i Péra ens proposa un acostament seriós i honest a la figura de Josep Maria Capdevila. És seriós perquè l'ordre amb què ens presenta la seva biografia, el seu ideari, la seva poètica i els seus estudis i llibres és pedagògic, clar; perquè el tractament no és gens frívol, sinó que es capbussa en les arrels del seu pensament, el relaciona amb el context cultural i ens en mostra tota la seva

complexitat, complexitat equiparable a la de l'època en què va viure Capdevila. És honest perquè sempre deixa que sigui el mateix Capdevila qui expressi amb les seves paraules el seu pensament, mentre que Joan Carreres es limita a escollir aquestes paraules i fer-ne alguna valoració assenyada.

Sovint, quan es reivindica un personatge que no és una primera figura, es tendeix a l'exageració, a il·luminar amb un excés de vats les zones més prometedores i es passa de puntetes en d'altres aspectes menys clars. No és aquest el cas d'aquest llibre. Potser sí que exagera una mica quan compara l'estada d'en Capdevila a la clínica de Banyoles amb el Goethe de Weimar i el Mistral a Mallorca, no tant per la situació física i l'actitud d'agitador cultural, sinó per la importància dels personatges comparats; potser sí es nota una mica, al llarg de tota l'obra, l'admiració que sent l'autor pel seu mestre Capdevila, perquè Carreres i

Péra fou deixeble de Capdevila. Però ni aquests ni altres minúsculs detalls valoratius no impedeixen que el to general del llibre respiri honestat.

Precisament l'honestat va ser una de les virtuts de Capdevila, una honestat d'arrels cristianes i progressistes (és clar que en Capdevila era conservador, però la seva capacitat, contínuament demostrada en el llibre, per al diàleg, per a l'actitud sincerament democràtica, l'allunyaven d'un cristianisme dogmàtic, profeixista). Aquesta honestat i la consciència crítica que duu implícita la seva resposta li varen portar més d'una tensió, que ens explica perfectament Carreres i Péra; tensions dins l'ambient catalanista del moment (mai es posa en dubte la catalanitat de pedra picada de Capdevila), tensions dins l'ambient intel·lectual cristià dels anys de la República (el seu pas per *El Matí*, la defensa de la República davant sectors catòlics, la defensa del catolicisme davant sectors republicans, l'equilibri valent i mai prou ben considerat), tensions familiars (l'exili sense la família, el desig de tenir-los a prop però poder mantenir-los amb dignitat, per tant ni pot tornar ni els pot fer anar a Colòmbia; la mort del seu fill gran), tensions, en definitiva, representatives d'unes generacions de catòlics que es varen trobar entre l'espasa de la revolució anarquista i l'anticlericalisme estructural

del progressisme espanyol de l'època i la paret d'unes jerarquies eclesiàstiques conservadores, dogmàtiques i massa sovint aliades d'uns poders fàctics injustos.

També són representatius de l'intel·lectualisme catòlic de l'època els seus mestres: sant Tomàs d'Aquino, Joubert, Francesco de Sanctis, Manzoni, Torras i Bages. Quant al seu ideari poètic, tampoc s'allunya dels aires que es respiraven a Catalunya: cristianisme, llatinitat, clasicisme, és a dir, Eugeni d'Ors i Noucentisme. «Proposa, com a mètode, penetrar en l'esperit del text. No limitar-se a la crítica formal o estilística, sinó confrontar-la amb uns referents objectius, fonamentats en la "philosophia perennis"», així ens ho explica Carreres i Péra. I també afirma que segons Capdevila, «el crític no ha d'inventar res, sinó trobar un mètode que, d'alguna manera, li permeti emular el pas del temps (o sigui)... avançar-se "tècnicament" al temps, en la tria d'obres i autors».

També en això Carreres i Péra ha demostrat ser un deixeble avantatjat del mestre: ha procurat en el seu llibre mostrar-nos una visió conjunta i complexa de la vida i obra de Capdevila, però ha estat capaç de trobar aquells elements essencials en la vida i pensament de Capdevila, essencials no tan sols perquè són l'arrel del seu pensament, sinó

perquè són perfectament vigents: Capdevila se situa «en la dinàmica d'un moviment catòlic europeu, de caràcter obert i dialogant en l'àmbit del pensament i de la cultura. L'objectiu n'era triple: 1) Enllaçar la tradició clàssica i la tradició cristiana. 2) Establir un diàleg entre l'Església i el món intel·lectual. 3) Dignificar la llengua catalana».

Per la passió amb què està escrit el llibre, estem convençuts que aquest triple objectiu el signaria ara mateix Joan Carreres i Péra.

Xavi Xargay i Oliva

Interaccions artístiques insospitades

RÀFOLS-CASAMADA, Albert
i CASTRO, Carlos

Geografia del somni
Fundació Ràfols-Casamada -
Maria Girona
Capellades, 2003.
48 pàgines.

Geografia del somni de Carlos Castro i d'Albert Ràfols-Casamada és un llibre de bibliòfil. Els llibres de bibliòfil, artístics, poètics, porten implícits unes característiques que els permet lluir una patina especial sobre els altres llibres: l'exclusivitat, per exemple; són llibres d'edició curta, en aquest cas una vuitantena. I també és la bellesa de

l'objecte d'art que permet que la fruïció sigui per la vista i oïda o, com és el cas, el tacte que ens transmet el ferreny paper Guarro de 350 grams. O la forma trapezial amb un lleugeríssim matís, tall, que, com aquell qui no vol la cosa, fa pentagonal un aparent trapezi; geometria. També els llibres d'art de bibliòfil permeten descobrir interaccions artístiques sovint insospitades que parlen de temes antics mai resolts. En aquest cas interaccionen els poemes d'Albert Ràfols-Casamada i els gravats de Carlos Castro.

Aquest llibre de bibliòfil, *Geografia del somni*, suma totes aquestes virtuts i en fa camp de batalla poètic: el paper suport de signes, poemes, fotografies, colors i per ell mateix gruix i distància. Els diàlegs de la veu i la seva representació artística. Tot això enzimàtic per la incansable i precisa Maria Lluïsa Borràs, que en fa un magnífic text introductor.

El llibre ha estat projectat, gravat, supervisat i manipulat per l'artista Carlos Castro, nat a Buenos

Aires i resident a Girona des del 1988. Per al llibre ha realitzat 5 gravats en una tècnica mixta que permet la suma de l'estampació més la incisió per pressió. Són uns gravats que segurament tenen les arrels en el moviment avantguardista nascut a Buenos Aires anomenat MADI (Movimiento Artístico de Invención). Gravats vibràtils, nets i plens de reminiscències en el món de la geometria, dels misteris de l'existència, iniciàtics i molt propers a l'exposició d'escultura feta per Castro a la Casa de Cultura de Girona l'any 99. De Ràfols-Casamada, Castro n'ha inclòs un gravat monocolor, lineal, tendre i carregat de silenci.

Albert Ràfols-Casamada (Barcelona, 1923), en aquest cas gairebé únicament poeta, segueix amb la tenuïtat subtil i tranquil·la de la seva poesia, recentment publicada sencera. Sis poemes suaus imbricats en la natura i en el ritme del temps com el següent: «El silenci també és una veu / quan retronja entre els arbres».

En definitiva, *Geografia del somni* és un llibre acurat i bell, únic en el treball dels artistes i dels artesans; un escoli als seus treballs personals.

Sebastià Goday

